

ԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՈՐՏ

ԹԱՄԱՐ ՍԱՆԻԿԻԶԷ. «ԴՊՐՈՅԱԿԱՆ ԲԺԻՇԿԸ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ ԿՅՈՒՅԱԲԵՐԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»

ՆՈՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱՆԻՑ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ ԿԳՈՐԾԵՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐ

Վրաստանի կրթության և գիտության նախարարության նախաձեռնությամբ, համրային դպրոցները կունենան բժշկական արեստրատներով ապահովված բժշկներ կլինեն բուլոր համրային դպրոցներում:

Աստիճանաբար, անհրաժեշտ սարքավորումներով բժշկական կաբինետներով եւ այլ ռեսուրսներով ապահովված բժշկներ կլինեն բուլոր համրային դպրոցներում:

Ինչպես հայտարարեց կրթության նախարար Թամար Սանիկիձեն, դպրոցներում բժշկական կաբինետների բացումը պայմանավորված էր ծնողների համառ պահանջներով: «Նախարարությունը բժշկական կաբինետների ձեւավորման հարցում նկատի ունեցավ ինչպես աշակերտների ծնողների խնդրանքը, այնպես էլ՝ դպրոցներում առողջ եւ անվտանգ սանիտար-հիգիենային միջավայրի ստեղծման ու անհետաձգելի առաջին օգնության ցուցաբերման անհրաժեշտությունը: Սկզբնական փուլում բժշկական կաբինետներ կբացվեն 100 համրային դպրոցներում, որոնք գործում են ինչպես մայրաքաղաքում, այնպես էլ՝ մյուս տարածաշրջաններում: Ընտրված դպրոցներում բժշկական կաբինետների վերանորոգումն արդեն ավարտվել է»,- հայտարարեց կրթության նախարարը: Թամար Սանիկիձեի խոսքերով, դպրոցներում կաշխատեն բժշկի եւ մանկաբույժի մասնագիտությամբ բուժաշխատողներ: «Բժշկական կաբինետներում

կաշխատեն առողջապահության նախարարության կողմից ընտրված անձինք՝ ընտանեկան բժշկ-մանկաբույժներ, ովքեր կունենան պետության կողմից տրված բժշկական անկախ գործունեությունն իրականացնելու հավաստագիր: Առողջապահության նախարարությունը ստանձնել է դպրոցական բժշկների միտաբանական փուլում, նրանց աշխատանքների վերահսկման պարտավորությունը: Ինչ վերաբերում է մեր նախարարությանը, ապա այն ապահովելու է կաբինետների ենթակառուցային ու նյութատեխնիկական բազայի կարգավորումը»,- ընդգծեց նախարարը:

Թամար Սանիկիձեն ներկայացրեց նաեւ դպրոցական բժշկի գործունեության իր հայեցակետը: «Դպրոցական բժշկը աշակերտին ցուցաբերելու է առաջնային բժշկական

օգնություն, ծրագրելու եւ իրականացնելու է առողջապահության ամրապնդմանն ուղղված միջոցառումներ, նաեւ իրականացնելու է պարտադիր պատվաստումներ ու նպաստելու է ինչպես քրոնիկական հիվանդությունների բուժման, այնպես էլ՝ դպրոցում վնասվածքների կանխման գործընթացներին: Նա դպրոցի ղեկավարությանն ու ծնողներին հանձնարարականներ է տալու երեխաների առողջության ամրապնդման հարցով: Բնականաբար, դպրոցական բժշկը անտեսության չպետք է մատուցի նաեւ մանկավարժներին:

Եվս մի հանգամանք, որն էլ ավելի նշանակալից է դարձնում դպրոցական բժշկի գործունեությունը: Խոսքը վերաբերում է դպրոցական բժշկների կողմից դեղատոմսերը

դուրս գրելու իրավասությանը: Թամար Սանիկիձեի խոսքերով, դպրոցներում աշխատող հավաստագրված բժշկները, սահմանված չափաձեւի ու մասնագիտական պահանջներին համապատասխան, իրավասու են աշակերտներին եւ մանկավարժներին դուրս գրել դեղատոմսեր:

ՄԵՐ ՇՐՋԱՊԱՏԻ ՄԱՐԻԿ

ՄԻՔԱՅԵԼ ԽԱԶԱՏՈՒՐՈՎ. «ԲՈՒԺՈՒՄԸ ԶՊԵՏՔ Ե ԶԱՎ ՊԱՏՃԱՌԻ»

Ինչո՞ւ ընտրեցիք բժշկի մասնագիտությունը: Գնացիք Ձեր ծնողների՞ հետքերով:

Ո՛չ: Մեր ազգությունում բժշկներ չեն եղել: Իմ ընտրության վրա ոչ ոք ազդեցություն չի գործել: Ուղղակի դպրոցում ուղարկվեցի ֆիզիկական այն առարկաները, որոնք անհրաժեշտ էին բժշկի գործունեության համար, եւ պատանի տարիքից թվում էր, որ եթե բժշկ դառնամ, բարի գործ կկատարեմ: Երբ իմանում էի մարդկանց հիվանդության բժշկների մոտ կատարած այցելությունների մասին, համզում էի այն եզրակացության, որ բժշկության մեջ շատ բան պետք է փոխել, որպեսզի թեթեւացվեն հիվանդությունների բուժման հետ կապված մարդկանց հոգսերը: Սկզբունքորեն դա ինձ հաջողվեց: Իմ կողմից մշակվեց քիչ տրավմատիկ բուժման եւ ուռուցքային հիվանդությունների պատրոշման մեթոդը: Երբ բուժման գործընթացը հիվանդին ցավ է պատճառում, ակամա ծագում է բժշկների հանդեպ վախ, նրանց չդիմելու ցանկություն, հենց այդ վախն է հաճախ դառնում տարբեր քրոնիկական հիվանդությունների ծագման պատճառ:

Ո՞ր դպրոցում էիք սովորում:

Թիվ 66-ում: Պատանի տարիներին ապրում էի Մայրանում, սիրում էի սովորել, մինչեւ օրս ընթերցանությունն իմ ամենասիրելի զբաղմունքն է: Բարձրագույն կրթություն ստացել եմ Երեւանում: Չեչտուրյանը ընդունվեցի բժշկական ինստիտուտ: Սովորում էի բուժաբանության ֆակուլտետում, իսկ 6-րդ կուրսում ընտրեցի վիրաբուժության ինտերնատուրան:

Ինչպե՞ս դարձաք ուռուցքաբան: Դուք հենց սկզբից՞ հետաքրքրվում էիք բժշկության այդ ուղղությամբ:

Ո՛չ: Իմ նպատակն էր դառնալ ընդհանուր վիրաբույժ, իսկ ավելի կոնկրետ, առավել եւս՝ այս ուղղության մասին, երբեք չեմ մտածել:

Սկզբում ինձ նշանակեցին Մարատովի երկաթուղային հիվանդանոցում: Յոթ տարվա ընթացքում կատարում էի բոլոր տեսակի, նույնիսկ գինեկոլոգիական վիրահատությունները: Այն ժամանակ ծայրամասային հիվանդանոցներում վիրաբույժներն իրենց չէին կարող թույլ տալ նեղ ուղղություններով գործելու բավականությունը: Գործնականում հարկ էր իմանալ այն ամենը, որոնք անհրաժեշտ էին մարդու ցանկացած օրգանի վիրաբուժական միջամտության հետ: Չենց այն ժամանակ էլ առնչվեցի ուռուցքաբանությանը՝ չկասկածելով անգամ, որ կարճ ժամանակ անց այդ ուղղությունն ինձ համար կդառնա ամենակարեւորը, որ հենց այդ թեմայով կպաշտպանեմ թեկնածուական:

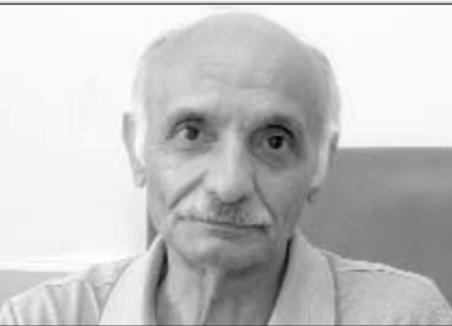
Սկզբունքորեն Մարատովի հիվանդանոցում իմ աշխատանքն ինձ դուր էր գալիս եւ այնքանով էի համոզված, որ կմնամ ապրելու եւ աշխատելու Ռուսաստանում, որ նույնիսկ այստեղից դուրս գրվեցի եւ գրանցվեցի Մարատովում:

Սակայն, Դուք կրկին հայտնվեցիք Թբիլիսիում: Ի՞նչը ստիպեց Ձեզ վերադառնալ:

Կնոջս՝ Ալլայի հետ 1980 թվականին վերադարձանք Թբիլիսի, քանի որ այստեղ էր նրա հիվանդ մայրը: Նրան Ռուսաստան տեղափոխել չէի կարող: Ընտանեկան խորհուրդը որոշեց վերադառնալ Վրաստան:

Իսկ ինչպե՞ս եք ծանոթացել Ձեր ապագա կնոջ հետ:

Ալլայի հետ ծանոթացել եմ Թբիլիսիում, երբ

Այստորոշմամբ հիվանդի եւ պետք է տեղավորվեր հենց այն կարճ ժամանակահատվածի մեջ, որն ընձեռում էր աշխատաժամանակը:

Երեւանում սովորելու ժամանակ ամառային արձակուրդներին տուն էի վերադարձել:

Երբ զգացի, որ սիրահարվել եմ, որոշեցի, որ ամուսնանալ: Երբ Ալլային տեղեկացրի, որ աշխատելու եմ Մարատովում, նա չցանկացավ երկար ժամանակ հեռու գտնվել ինձանից եւ որոշեց մեկնել հետո: Նա ինձ հետեւեց այնպես, ինչպես դեղաբիստների կամայք:

Ինչո՞ւ է պայմանավորված մնան համեմատությունը:

Այլ համեմատություն գտնել հնարավոր չէ, չէ՞ որ Ալլան, որպեսզի գտնվի իմ կողքին, թողեց իր խոստումնալից աշխատանքը: Նա Թբիլիսիի Պուշկինի անվան մանկավարժական համալսարանում դասախոսություններ էր կարդում, դասավանդում ռուսերեն եւ անգլերեն:

Իրոք, հերոսություն է, սիրո ճշմարիտ ապացույց: Նման ինքնազոհությունն այսօր բացառիկ երևույթ է:

Դրա համար ես երախտապարտ եմ Ալլային, իսկ նա համոզված էր, որ ամեն տեղ կկարողանա աշխատանք գտնել, այդպես էլ ստացվեց: Մարատովում ուսուցիչների խիստ կարիք կար: Կարծում եմ, որ ցուցաբերած աջակցության համար երախտագիտությունս էլ օգնեց ընդունել Թբիլիսի վերադառնալու որոշումը, քանի որ ծագել էր Ալլային աջակցելու անհրաժեշտություն:

Թբիլիսիում հեշտությամբ աշխատանք գտաք:

Ընդունելով հարազատ քաղաք վերադառնալու որոշումը՝ ես գիտակցում էի, որ ընդհանուր վիրաբուժությունում դժվար թե կարողանամ աշխատանք գտնել եւ պատրաստ էի ճակատագրի ցանկացած շրջադարձին: Հուսահատվելու սովորություն չունեմ, ուստի ես նպատակամղվածորեն խորհում էի ապագա քայլերիս մասին:

Լսելով, որ վերջերս թիվ 1 քաղաքային հիվանդանոցի դիմաց բացվել է Ծուլուկիձեի անվան ուռուցքաբանության ազգային կենտրոնը, ելնելով իմ մասնագիտական համոզվածությունից, ես գնացի այնտեղ: Ինձ անմիջապես ընդունեցին: Ես այնքան լավ էի ընկալում ոլորտի հիմնախնդիրները, որ կարողացա ուսումնասիրել ուռուցքային հիվանդությունների բուժման նոր հնարավորությունները, ապա ձեռնամուխ եղա ատենադրություն գրելուն:

«Մաշկի միջոցով միզասեռական համակարգի մանիպուլյացիաներ» թեմայով թեկնածուականը պաշտպանեցի 1991 թվականին:

Ինչիցայլոց, այսօր մեր կլինիկայում պրոս-

Երբ զրուցակիցը հարցազրույցի համար չի կարող գտնել անհրաժեշտ կես ժամը, որպես օրենք, նա կամ հասարակական ջանադիր գործի է, կամ դերասան, կամ բժշկ: Սույն օրենքում լինում են բացառություններ, սակայն այսօր կիստենք ոչ թե բացառության, այլ ավելի շուտ օրինաչափության եւ իր գործի բացառիկ արհեստավարժի մասին:

Բժշկական գիտությունների դոկտոր, ուռուցքաբան եւ ուղղակի բարի հոգու տեր Միքայել Իվանի Խաչատուրովն իր աշխատաժամանակում դժվարությամբ կարողացավ գտնել այն քսան թույլներ, որն անհրաժեշտ էր հարցազրույցի համար: Նա սպասում էր լուրջ

տատիլը բուժվում է շատ ավելի արագ եւ պակաս ցավալի, քան նախկինում էր: Գուցե ես ունեցնեմ հիշում եմ, թե որքան ցավալի էր դրա բուժումը: Շտապեմ հանգստացնել՝ ներկայումս բուժումը իրականացնում ենք մոր մեթոդով, քիչ ցավերով:

Օրական քանո՞հիվանդ եք ընդունում:

Տասից մինչեւ երեսուն: Նկատի ունեցեք, որ նաեւ վիրահատություններ են կատարում: Առանձին վիրահատությունները, օրինակ, միգրաֆանդուլոզի հեռացումը եւ աղիքից տարողության պատրաստումը տեւում է 6-7 ժամ: Ինքս էլ եմ անհանգստանում, երբ հիվանդներին երկար սպասեցնում եմ, ուստի եւ աշխատում եմ լինել առավելագույնս ուշադիր, որպեսզի անհարթությունները վերացվեն:

Ուռուցքային հիվանդություններն այն հիվանդություններից են, որ մարդիկ սկզբում ուշադրություն չեն դարձնում եւ սպասում են, մինչեւ որ այն իրենց վերջնական հյուծում է: Ըստերը զբաղվում են ինքնաբուժությամբ, տաքացուցիչներ են դնում, բույսերի թուրքեր խմում:

Մարդկային բնավորությունն է: Նրանք գերադասում են անտեսել սկզբում թեթեւ հիվանդությունների տեսքով օրգանիզմի ազդանշանները: «Ինքն իրեն կանցնի» դա ամենատարածված արտահայտություններից մեկն է: Սակայն, մարդիկ մոռանում են կամ կանխամտածածորեն հրաժարվում այն մտքից, որ բոլոր հիվանդությունները չէ, որ բուժվում են:

Կարո՞ղ եք հաստատել, որ ուռուցքային հիվանդությունները նախորդ հարյուրամյակի համեմատությամբ առավել ակտիվ են դարձել:

Վերջին ժամանակներս մեր կենտրոնին շատ ավելի հիվանդներ են դիմում, քան դա նախկինում էր, սակայն դա պայմանավորված է ոչ այնքան հաճույքով, նույնիսկ վախով: Միայն բուժման համար նախատեսված ծախսերի մասին մտածելը մարդկանց մոտ վախի զգացում էր առաջացնում: Միշտ եղել են թանկարժեք բուժման հակառակորդ: Անթույլատրելի է, երբ բժշկական սպասարկման համար պահանջվելիք գումարը մարդկանց կաթված է հասցնում: Բնականաբար, հարկ է վերանայել առողջապահության համակարգը, թեպետ դա զրույցի այլ թեմա է:

Ձեր կարծիքով, ի՞նչն է ազդում միզասեռական համակարգի օրգանների աշխատանքի թուլացմանը:

Վկրիոլը, ծխելը եւ անառողջ սնունդը: Իհարկե, սրանով եւ Ամերիկա մեր հայտնագործում:

Ակնաբույժի մնալ եւ էլ եմ ասում, որ համակարգիչը թուլացնում է տեսողությունը: Մարդիկ այդ մասին գիտեն, թեպետ, միեւնոյն է, ժամերով նստում են համակարգիչի մոտ: Ես բարդ վիրահատություններն անգամ կատարում եմ առանց ակնոցների, թեպետ մանկուց տարվել եմ ընթերցանությամբ: Համակարգիչի հետ աշխատում եմ միայն ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում:

Վատ սովորությունների մասին էլ հաճախ ասում են, որ չի կարելի խմել, ծխել, չափից ավելի ուտել, թեպետ քչերն են հետեւում դրան: Եվ հիմնականում այն ժամանակ, երբ օրգանիզմն այս կամ այն կերպ իրեն զգացնել է տալիս:

Չենց դա է ցավալի: Սակայն, կրկնում եմ, սննդի վերահսկողությունը, ակտիվային խմիչքների սահմանափակումը եւ ծխելուց հրաժարվելը կարող է մարդուն ազատել ուռուցքաբանի շփվելու անհրաժեշտությունից, եւ ոչ միայն ուռուցքաբանի, այլ մի շարք այլ ուղղությունների բժշկների հետ: Բավական է ընկալել, որ շշի, սիգարետի կամ նույնիսկ քաղցր պատառի նկատմամբ միտումը ներողի ծագման պատճառ է: Ահա թե ինչու, դժվար է պայքարել վատ սովորությունների դեմ: Մարդիկ խմում են, ծխում, ուտում, ինչը եւ նրանց վնաս է պատճառում: Հաճախ դա կյանքի, աշխատանքի, ընտանիքի եւ այլնի անբավարարության զգացումն արգասիք է: Ուղղակի պետք է հասկանալ, որ «անհրաժեշտ դոզայի» ընդունումից հետո, հիմնախնդիրները չեն լուծվում:

Միմպրոզիսների մասնակցելու համար ո՞ր երկրներում եք եղել:

Չեխիայում, Լեհաստանում, Գերմանիայում, Լատվիայում, Էստոնիայում, Ուկրաինայում եւ այլուր:

Ո՞ր քաղաքներն են առանձնակի տպավորություն բողոչ Ձեզ վրա:

Կրակովը, Պրահան, Դրեզդենը, Բեռլինը:

Երբեք մտածե՞լ եք այլ երկրում մնալու եւ այնտեղ աշխատելու մասին:

Այստեղ ես աշխատում եմ, ինչո՞ւ պետք է որոնեմ այլ տեղ: Վրենտուրում աշխատելը իմաստ ունի երիտասարդ տարիներից, երբ հարմարվում ես հարազատ քաղաքին, առողջապահության համակարգին, դժվար է հարմարվել այլ պայմաններին: Այնտեղ՝ Եվրոպայում, իրենց ստորջրյա խութերն ունեն: Իդեալական համակարգ ոչ մի տեղ էլ գոյություն չունի: Թեպետ այնպիսի երկրում, ինչպիսին մերն է, պիտանի լինելու զգացումն առանձնակի սուր է զգացվում: Զգիտեմ ի՞նչ կասեի կամ կմտածեի, եթե հարազատներս, օրինակ, ապրեին այլ երկրում, թեպետ, փառք Աստծու, բոլորս միասին ենք, միմյանց օգնում ու զնահատում ենք:

Մե՞ծ է Ձեր ընտանիքը:

Ալլայի հետ ունեցեք երկու երեխա, որդիս՝ Իվանը եւ դուստրս՝ Էլինան: Նրանցից ոչ մեկը բժշկությունը չի ընտրել: Իվանը տնտեսագետ գործարար է, Էլինան՝ դասավանդում է անգլերեն: Ունենք չորս հիանալի թոռ, եւ նրանց պաշտում եմ:

Ո՞րն է Ձեր ամենամեծ ցանկությունը:

Միշտ լինել նորմալ վիճակում, շուրջս տեսնել երջանիկ մարդկանց, իսկ գլխավորեւում խաղաղ երկիր: Իսկ մնացածի մասին թող երեխաներն ու թոռներս երազեն, նրանց մոտ ամեն ինչ առջեւում է:

ՃՁ ԾՕ - ձ 2 ↑ 2 ռ Է 2 Ս * 2 ՍԷ 2 1/2 Ս * Է ձ ԾՃ ձ Ծ, Ս Ծ

ՄՈՒՆՈՐԱԿ

Ի ձ Ս

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 21-Ը՝ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱՉԳԱՅԻՆ ՕՐ

ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեան 1981թ. ընդունած իր բանաձևում սեպտեմբերի 21-ը ճանաչել է Խաղաղության միջազգային օր: Միջազգային կառույցը, սեպտեմբերի 21-ը տոն հռչակելով, անդամ երկրներին, ՄԱԿ-ի համակարգի կազմակերպություններին, տարածաշրջանային եւ ոչ կառավարական կազմակերպություններին, ինչպես նաեւ անհատներին առաջարկել է ամեն տարի տարբեր միջոցառումներով նշանավորել այդ օրը:

Տոնը, ամեն տարի ներգրավելով միլիոնավոր մարդկանց, կոչված է մարդկությանը ստիպել ոչ միայն խորհել խաղաղության մասին, այլև համուն դրա որևէ բան անել: ՄԱԿ-ը Խաղաղության միջազգային օրն օգտագործում է խաղաղության ամրապնդման ուղղված իր բազմակողմանի գործունեության ուղղությամբ մարդկանց ուշադրությունը գրավելու նպատակով:

2001թ. ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեան միաձայն ընդունել է բանաձև, որը սեպտեմբերի 21-ը հայտարարել է Առանց բռնության եւ իրադարձի օր՝ ամբողջ աշխարհով մեկ միջոցառումներ անցկացնելով խաղաղության իդեալներին եւ բռնությունից իրաժարվելու գաղափարի քարոզչության նպատակով:

ԱՇԽԱՐՀԻ 7 ԱՄԵՆԱԶԶՎԵԼԻ «ՅՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐԸ»

Գիզայի բուրգեր, Չինական Մեծ պարիսպ, Թաջ Մահալ, Չեչեն-Իցա, Կոլիզեոն, մարդն իր ստեղծած այս եւ այլ կառույցներով հպարտանա-

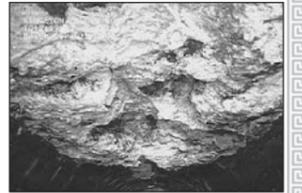

հայտնվում են սննդի շղթայում: ԱՄՆ-ի Դալլաս քաղաքի մագործարաններից մեկից «արյան գետ» է հոսում, որը լցվում է Տրիմիտի գետը: 300 հազար բնակչություն ունեցող Դեր-

լու շատ տեղ ունի, սակայն աշխարհում կան այնպիսի ձեռակերտ «հրաշալիքներ», որոնք զգվելի են իբրև քաղաքակրթության երևույթներ, գրում է Inosmi.ru-ն:

ժինսկ քաղաքում (Ռուսաստան), որտեղ թունավոր թափոններ են «հանձնում հողին», որոշ նյութերի դեպքում թույլատրելի մակարդակը գերազանցում է 17 մլն անգամ:

Նիգեր գետի դելտայում վերջին 50 տարիներին 6800 անգամ նավթի արտահոսք է եղել: 31 մլն մարդ ապրում է մի գետի ջրերով, որոնցում միլիոնավոր բարեկեցիկ մավթ կա: Դրա մաքրումը 30 տարի է 1 մլրդ դոլար է պահանջում:

Դրանց շարքին աղբյուրը դասել է Լոնդոնի կոյուղու 15-տոննայանց ճարպագունդը, որ հայտնաբերվել էր օգոստոսի սկզբին: Ցուցակում է նաեւ

Խաղաղօվկիանոսյան մեծ աղբահետքը, որը Տեխաս նահանգի երկու մեծությամբ է եւ իր էությամբ «զուգարանակոնք է, որը երբեք չի մաքրվում», բացատրում է աղբյուրը: Մեծ թվով պլաստմասսայե շշեր պարունակող բաց աղբակույտի «շնորհիվ», մարդն ուսում է սեփական աղբը, քանի որ պլաստմասսան այնպիսի նյութեր է արտադրում, որոնք

Ռուսաստանի Չեչնյաի կի շրջանում կա մի լիճ՝ Կարաչայը, որտեղ, ընդամենը 1 ժամ անցկացնելով, մարդը մահացու ճառագայթվում է: Այդ լճում պահ են տալիս միջուկային թափոններ: Լիճը շատ թունավոր կմնա դեռ մի քանի հարյուրամյակ:

Չինաստանի Լինֆեն քաղաքը բազմիցս ճանաչվել է աշխարհի ամենաաղտոտվածը: 80-ականներին իր զուլալ ջրով հայտնի քաղաքը այդ վիճակին է հասել հանքարդյունաբերության հետեւանքով: «Չինական Չեռնոբիլում» փռված վլազքը ավելի շուտ սեւանում է, քան չորանում:

ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ԽՈՐՀՈՒՐԳ

Ի 2 Օ՝ Է 2 Ի Ծ ձ

ԱՐՅԵՍԱԿԱՆ ՍՐՏՈՎ ՄԱՐԴ

Այն, որ օրգանների պարվաստումն արդեն սովորական երեւոյթ է դարձել, հայտնի փաստ է, սակայն լսել եմ, որ ներկայումս աշխարհներ են տարվում մարդու արհեստական օրգանների պարվաստման ուղղությամբ: Որքանով է դա իրարեսական:

Ն.ՍԱՆՈՒԿՅԱՆ

Ախալցխե

Իրոք, նման աշխատանքներ տարվում են: Մասնավորապես, ֆրանսիացի բժիշկները պատմության մեջ երկրորդ անգամ կատարել են արհեստական սրտի փոխպատվաստման վիրահատություն:

պեն չեն հաստատվել, Փարիզի սակարանում արհեստական օրգանների պատրաստման ուղղությամբ գործող Carmat-ի բաժնետոմսերի արժեքն աճել է 18,5 տոկոսով:

Աշխարհում առաջին սրտի փոխպատվաստման վիրահատությունը կատարվել է 2011 թվականի դեկտեմբերի կեսին, Ժորժ Պոմպիդուի անվան եվրոպական հոսպիտալում:

Սակայն, 76-ամյա տղամարդը, որին պատվաստվել էր եգալի բիրոպոթեզ, երկուսուկես ամիս անց մահացել էր դրա մեխանիզմի աշխատանքի խափանման պատճառով:

ՆԵՏԱՔՐՔԻՐ Է

ԱՌԱՆՅ ԸՆՉԱՌՈՒԹՅԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՄԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԿ

ԱՄՆ-ի Բոստոն քաղաքում (Մասաչուսեթսի նահանգ) գտնվող Մանկական կլինիկական գիտահետազոտական կենտրոնի գիտնականներն ստեղծել են մի պատրաստուկ, որը մարդուն թույլ կտա առանց շնչելու դիմանալ 15-ից մինչև 30 րոպե: Այս մասին հաղորդել է կենտրոնի առաջատար սրտաբան Ջոն Չեյրը:

Որպես ներքին ներարկում արված պատրաստուկն օրգանական ճարպի թաղանթով միկրոսկոպիկ պատիճների խտանյուծ է, որոնք լցված են թթվածնով: Այդպիսի յուրաքանչյուր պատիճը երեք-չորս անգամ ավելի թթվածին է պարունակում, քան կարող է կրել արյան կարմիր բջիջը՝ էրիթրոցիտը, որն օրգանիզմին այս գազի մատակարարում է:

ները նույնպես շատ արդյունավետ կլինեն»:

Սերիական արտադրության սպասվող ներդրումը հեղափոխական փուլ կդառնա առողջապահության զարգացման բնագավառում: Բժիշկները կարող են պահպանել այն միլիոնավոր հիվանդների կյանքը, որոնց մոտ խանգարվել է շնչառությունը կամ ինչ-ինչ պատճառներով չեն գործում թոքերը: Բացի դրանից, կանխատեսվում է ջրի տակ եւ անօդ տարածությունում շնչառության համար որակապես նոր ապարատների ստեղծման հնարավորություն:

ՕՐԱԿԱՆ 1 ԽՆՁՈՐ, ԵՎ ԲԺՇԿԻ ԿԱՐԻՔ ԶԻ ԼԻՆԻ

Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը խնձորը գնահատվում է իր բուժիչ հատկությունների համար: Թարմ եւ խորոված վիճակում այն օգտագործվում է մարսողության եւ նյութափոխանակության բարելավման համար: Անգլիացիները իզուր չեն ասում «Օրական 1 խնձոր, եւ բժշկի կարիք չի լինի»:

Ս Գ Ն - դաբանների կարծիքով, առողջության պահպանման համար մարդը պետք է ամեն օր խնձոր ուտի, որն իր մեջ օգտակար հատկանիշների մի ամբողջ

փունջ է տեղավորում: Այդ պատճառով, խնձորն ընդգրկված է բազմաթիվ հիվանդությունների դեմ պայքարի զինանոցում:

Երբ, հիպերտոնիկ հիվանդության, ճարպակալման, հոգատապի, սակավարյունության, կոլիտների եւ շաքարախտի բուժման ժամանակ: Անփոխարինելի է հյուսվածքային դեպքում եւ նպաստում է մտավոր աշխատունակության խթանմանը:

ԹԵՎԱՎՈՐ ՄՏՔԵՐ

Կեղծ բարեկամները արելու ժամացույցի կը նմանին, երբ օդը պայծառ է՝ կը տեսնվին, երբ ամպրոպ է՝ չեն տեսնվիր:

Հ.ՊԱՐՈՆՅԱՆ (1843-1891)

Հայ գրող, երգիծաբան Մարդու մասին չար չխոսես, թե կասկածես ե՛կ, կուրծքս բաց... ՍՈՐԻՍ ՓՈՑԽԻՇՎԻԼԻ (1930-1993)

Վրաց բանաստեղծ Այն անենից, ինչ իմաստությունն իր համար ձեռք է բերում ամբողջ կյանքի երջանկության համար, ամենակարելորդ բարեկամներ ունենալն է:

ԷՊԻԿՈՒՐ (մ.թ.ա.341-մ.թ.ա.270) Հռոմեացի փիլիսոփա

Հանցանքներ կան, որոնք իրենց փայլով, ծավալով եւ բացառիկությամբ մեր աչքին դառնում են ներելի, նույնիսկ պանծալի. պետական գանձերի կողպուղը անվանում են ճարպկություն, իսկ օտար հողերի անարդար զավթումը՝ նվաճում:

ԼԱՌՈՇՅՈՒԿՈ (1613-1680)

Ֆրանսիացի քաղաքական գործիչ

Խոշոր ձեռնարկումների առաջին անհրաժեշտ պայմանը վստահությունն է սեփական անձի նկատմամբ:

ՍԵՍՈՒԵԼ ՋՈՆՍՈՆ (1709-1784)

Անգլիացի արձակագիր Հանճարը կարող է դնել սկիզբը. գործը պետք է ավարտի համբերատար աշխատանքը:

ՀՊՐԱՍ ՄԱՆ (1796-1859)

Ամերիկացի մանկավարժ, քաղաքագետ

Կյանքը մաքուր բոց է, մենք ապրում ենք՝ կրելով մեր մեջ անտեսանելի արեւ:

ԿԱՐԼ ԲՐՈՒԼԵ (1850-1918)

Գերմանացի ֆիզիկոս Կնոջ համար նվեր ընտրելը սովորաբար ավելի դժվար է լինում, քան թե հենց կին ընտրելը:

ԱՐԱՅԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆ «Վրաստանի» ընթերցող

2 Ս Ծ Ի Ծ ձ Ի Ս Ծ

* - Ինչո՞ւ ամուսնացար այդ հիմար տղամարդու հետ: - Հենց այդ պատճառով:

* - Իսկ որտե՞ղ է ամուսինը: - Շան հետ գնաց գրքուցելու:

- Բայց շունն այստեղ է: - Մոռացել է: * Բանկում աշխատանքային օրվա ավարտն է: Հավաքարարը մոտենում է բանկի կառավարչին.

խով բացելուց, բացի ինձ-մից, էլ ո՞վ պետք է այնտեղ հատակները լվանա:

* - Կինը ամուսնուն ասում է. - Ինձ դուր չի գալիս, որ դու ասում ես ԻՍ ՏՈՒՆԸ, ԻՍ ՄԵՔԵՆԱՆ, ԻՍ ԿԼ-ՅՈՒՅՔԸ: Մենք ամուսիններ ենք, մեզ մոտ ամեն ինչ ընդհանուր պետք է

լինի: Դու ինձ չե՞ս լսում, ի՞նչ ես փնտրում:

* Սհա դու ծնվում ես, աճում, սովորում ես, ման գալիս, գնում ես ինստիտուտ, հետո՝ աշխատանքի, ամուսնանում ես, երեխաներ ունենում, դու նրանց հետ դուրս ես գալիս գոսուցելու... Իսկ շքամուտքի մոտ միշտ նույն պատավերն են:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՑԱԽ. Փաստեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆԻ», ԱՐՄԵՆՊՐԵՍԻ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԿԱԶՊՐԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍՅԱՆ. «ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ, ՃԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԽԱՆԱԶԵԼՈՒ ԵՎ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԼՈՒ ՀԱՍԱՐ»

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը, ելույթ ունենալով ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի 69-րդ նստաշրջանում և ներկայացրելով հիշեցնելով պատմական բեկումնային իրադարձությունների տարեկիցները, նշեց, որ 2015 թվականը հատուկ նշանակություն ունի հայ ժողովրդի համար:

«Ապրիլի 24-ին աշխարհասփյուռ հայ ժողովուրդը խնկարկելու է իր պատմության ամենաողբերգական էջի Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարեկիցը: Պատմության մեջ նախադեպը չունեցող, մի ողջ ժողովրդի սպանդի և հայրենագրկման նպատակ հետապնդող այդ ոճրագործությունը շարունակում է աշխարհի հայերի համար մնալ չսպիացած վերք: 1915 թվականի Ցեղասպանությունը քաղաքակրթության և մարդկության դեմ ուղղված հանցագործություն էր, իսկ դրա ոչ լիարժեք դատապարտումը նույնօրինակ զանգվածային ոճրագործություններ ծնող երեւոյթ»,- հայտարարեց Հայաստանի նախագահին ու հավելեց, որ ելույթ ունենալով այս բարձր, նախագահի խոսքերով, Պատվո և Պատասխանատվության ամբիոնից, Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու և դատապարտելու համար, անկախ այդ ճանաչման ձևաչափից և օգտագործված ձեռնարկներից, շնորհակալություն հայտնեց Ուրուգվային, Ֆրանսիային, Ռուսաստանին, Իտալիային, Բելգիային, Նիդերլանդներին, Շվեյցարիային, Շվեդիային, Վերմանիային, Լեհաստանին, Լիտվային, Հունաստանին, Սլովակիային, Կիպրոսին, Լիբանանին, Արգենտինային, Վենեսուելային, Զիլիին, Կանադային, Վատիկանին:

Նա շնորհակալություն հայտնեց ԱՄՆ-ի, Եվրոպական միության, շատ ու շատ երկրների բոլոր այն գործիչներին, պետական մարմիններին, տարածքային միավորներին կամ կազմակերպություններին, որոնք վստահորեն, ի լուր աշխարհի իրերն իրենց անունով են կոչում:

«Արդեն շուրջ մեկ դար ոչ միայն աշխարհասփյուռ հայությունը, այլև ողջ առաջադեմ միջազգային հանրությունը սպասում են, որ Թուրքիան, ի վերջո, քաջություն կգտնի առերեսվելու սեփական պատմությանը և ճանաչելու Հայոց ցեղասպանությունը՝ դրանով իսկ ազատելով հետագա սերունդներին անցյալի ծանր բեռից: Ավա՛ր, փոխարենը հնչեցվում են երկինքստ, սքողված ուղեթմեր, որոնցում զոհին հավասարեցնում են դահճին, խեղաթյուրում անցյալի իրադարձությունները»,- հայտարարեց Հայաստանի նախագահը և ավելացրեց, որ Հայաստանը երբեք էլ Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը նախապայման չի դարձրել Հայաստան-Թուրքիա երկկողմ հարաբերություններում միայնակ համար: «Հայտնի է, որ պաշտոնական Երևանի նախաձեռնած Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կարգավորման գործընթացը հասավ մինչև Ցյուրիխյան արձանագրությունների ստորագրում: Այդ արձանագրություններն արդեն տարիներ շարունակ դարակներում են՝ սպասելով Թուրքիայի խորհրդարանի վավերացմանը: Պաշտոնական Անկարան բացահայտ հռչակում է, որ կվավերացնի այդ արձանագրությունները միայն, եթե Լեռնային Ղարաբաղը՝ Ազատ Արցախը, հայերը հանձնեն Ադրբեյջանին: Հայաստանում և Արցախում սնան նախապայմաններին մարդիկ շատ հաճախ արձագանքում են շատ պարզ. «գրողի ծոցը վավերացնեք»: Ժողովրդական լեզվով արտահայտված այս բառերի մեջ մի ողջ ազգի դարավոր պայքարն է խտացած, որ ուրիշի հայրենիքի վրա առուծախ անողներին անառարկելիորեն բացատրում է՝ Հայրենիքը սուրբ է, և ձեր առուծախը հեռու տարեք մեզուց: Ահա սնան պայմաններում է, որ այսօր պաշտոնական Երևանը լրջորեն քննարկում է հայ-թուրքական արձանագրությունները խորհրդարանից հետ կանչելու հարցը»,- ասաց Սերժ Սարգսյանը:

Նա ներկայներին հիշեցրեց Սիրիայում և Իրաքում տեղի ունեցող ցավալի իրադարձությունները, երբ կրոնական և ազգային փոքրամասնությունները դառնում են ատելություն դավաճող խմբերի թիրախ: «Երկու օր առաջ ահաբեկիչների կողմից

ակնապատվեց ու պայթեցվեց Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված, Մեծ եղեռնի բազմաթիվ նահատակների մասունքներն ամփոփող Դեր Ջորի Սրբոց Նահատակաց հայկական եկեղեցին: Նման բարբարոսությունը պարզապես հանցավոր անասվածություն է, որը որեւէ հավատքի հետ կապ ունենալ չի կարող: Սիրիայում և Իրաքի հյուսիսում ստեղծված աղետալի իրավիճակն ահագնանում է օր-օրի, և այսօր արդեն ուղղակի վտանգի տակ են հարյուր հազարավոր խաղաղ մարդիկ, այդ թվում՝ նաև Հայաստանի տասնյակ հազարավոր հայերը: Սա հենց այն վտանգավոր իրավիճակներից է, որը պետք է դիտարկվի մարդկության դեմ ուղղված ոճրագործությունները կանխարգելելու մեր համատեղ հանձնառությունների շրջանակում»,- նշեց Հայաստանի նախագահը:

Սերժ Սարգսյանն իր ելույթում անդրադարձավ Հայաստանի մասնակցությունը միջազգային խաղաղության և կայունության ապահովման գործին: «Շատ մոտ ապագայում հայ խաղաղապահները կտեղակայվեն Լիբանանի հարավում, ՄԱԿ-ի հովանու ներքո իրականացվող ՅՈՒՆԻՖԻԼ առաքելության շրջանակներում: Վստահ եմ, որ հայ զինծառայողները արժանապատվորեն և բարձր պրոֆեսիոնալիզմով կիրականացնեն իրենց առաքելությունը՝ օգտագործելով նաև արդեն մեկ տասնամյակի ընթացքում Կոսովոյում, Իրաքում, Աֆղանստանում ձեռք բերված հարուստ փորձը»,- ասաց Սերժ Սարգսյանը:

Խոսելով Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության շուրջ՝ Հայաստանի նախագահը հիշեցրեց, որ արդեն 20 տարուց ավելի է, որ ղարաբաղյան հակամարտության արդար և խաղաղ կարգավորման ուղղությամբ միջազգային հանրության ջանքերը վիժեցվում են հարեւանի ապակառուցողական ու առավելապաշտական կեցվածքի պատճառով: «Ադրբեյջանում ամենաբարձր մակարդակով հնչող ռազմատենչ հայտարարություններին ու տարաբնույթ սպառնալիքներին միջազգային պատշաճ գնահատականի բացակայությունը հանգեցրել է այսօրվա ամենաթողությանը: Ադրբեյջանի նախագահը ողջ հայ ժողովրդին որակում է որպես «թիվ մեկ թշնամի», իսկ այն, ինչ քաղաքակիրթ աշխարհում համարվում է հանցագործություն, Ադրբեյջանում դիտարկվում է որպես հերոսություն»,- հայտարարեց Հայաստանի նախագահը և հավելեց, որ օրեր առաջ Շոտլանդիայում տեղի ունեցած հանրաքվեն կրկին ապացուցեց, որ հենց հանրաքվեի ինստիտուտն է ներկայում հետեւողականորեն դառնում էթնիկ խնդիրների խաղաղ կարգավորման կարեւորագույն իրավական գործիքներից մեկը: Եվ պատահական չէ, որ ԼՂ հակամարտության խաղաղ կարգավորման ԵԱԿԿ Մինսկի խմբի առաջարկած կարգավորման հենարանը ևս հանրաքվեի միջոցով սեփական ճակատագիրը տնօրինելու իրավունքն է:

Հայաստանի նախագահի խոսքերով, ԵԱԿԿ Մինսկի խմբի համանախագահությունը միակ մասնագիտացված կառույցն է, որ երկու տասնամյակ է, ինչ զբաղվում է ղարաբաղյան հիմնախնդրով՝ միջազգային հանրության կողմից ստացված մանդատով: Ադրբեյջանը, քաջ գիտակցելով, որ անհնար է խաբել կամ թուր տեղեկատվություն հրամցնել խնդրի էությունը մեջ խորացած Մինսկի խմբին, ջանում է խնդրի կարգավորումը տեղափոխել այլ հարթակներ՝ փորձելով խնդրին հաղորդել տարածքային վեճի բնույթ կամ շահարկելով կրոնական համերաշխության գործոնը: «Դրանք կատարյալ անհեթեթություններ են: Իսկ Հայաստանն ավանդաբար ջերմ հարաբերություններ է ունեցել իսլամ դավանող ժողովուրդների հետ՝ ի դեմս արաբական աշխարհի, կամ օրինակ՝ մեր ամմիջական հարեւան Իրանի»,- նշեց Հայաստանի նախագահը:

ՀԱՆԳՐՊՈՒՄ ԱՄԵ ԱՌԱՋՍԱՐ ՓՈՐՁԱՎԵՏՆԵՐԻ ՀԵՏ

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը, Միացյալ Նահանգներ աշխարհաբարձային այցի շրջանակներում, հանդիպում է ունեցել ԱՄՆ միջազգային հարաբերությունների ոլորտում առաջատար փորձագետներ Ջեյմս (Ջիմ) Զոլինգի, Ջեյմս (Ջիմ) Թրաուբի, Սթիվեն Սեստրանովիչի և Վալի Նասրի հետ: ՀՀ նախագահին և միջազգային փորձագետներին հյուրընկալել է ամերիկահայ բարերար Ասո Թավիթյանը: Փորձագետները Սերժ Սարգսյանին ներկայացրել են Հարավային Կովկասի և Մերձավոր Արևելքի տարածաշրջաններում իրավիճակի և վերջին զարգացումների վերաբերյալ իրենց գնահատականները: Տեղի է ունեցել մրթերի փոխանակում:

ՄԵՍՈՎԵԼ Ե ԷՆԵՐԳԵՏԻԿ ՀԱՄԱՎՈՐՈՒՄ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԸ

Հայաստանի վարչապետ Հովիկ Աբրահամյանի գլխավորությամբ տեղի է ունեցել Հայաստանի էներգետիկ ոլորտի վերաբերյալ վերլուծական քննարկում, որին մասնակցել են շահագրգիռ գերատեսչությունների ղեկավարներն ու Համաշխարհային բանկի ներկայացուցիչները: ՀՀ էներգետիկ բնագավառում համալիր վերլուծություն իրականացրած ՀԲ ներկայացուցիչները ներկայացրել են իրենց կարծիքները աշխարհաբարձային արդյունքները ոլորտում Հայաստանի ունեցած առավելություններն ու խնդիրները, առաջիկա տարիների ընթացքում կարարվելիք հնարավոր քայլերն ու մարտահրավերները: Քննարկվել են էներգետիկ անվտանգության, էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիության մակարդակի բարձրացմանը, նոր ենթակառուցվածքների ներդրմանը վերաբերող հարցեր: Ամփոփելով քննարկումը՝ Հովիկ Աբրահամյանը շնորհակալություն է հայտնել ՀԲ-ին արդյունավետ համագործակցության համար և ընդգծել, որ կառավարության նպատակն է երկրում ապահովել էներգետիկ կայուն համակարգ:

ՓԱՐՏՈՆ՝ ԵՎԻՐՎԱՏ ԿՈՒՆԻՍՍԻ 145-ՄՍՅԱԿԻՆ

Գաբրիել Սունդուկյանի անվան ազգային ակադեմիական թատրոնում «Հայ երգի օր» խորագրով միջոցառումը սեպտեմբերի 25-ին տեղի է ունեցել «Իմ Հայաստան» համահայկական փառատոնի հանդիսավոր փակումը: Միջոցառումը նվիրված է եղել ժամանակակից հայկական դասական երաժշտության հիմնադիր Կոմիտասի 145-ամյա հոբելյանին: Միջոցառումն սկսվել է Վանուշ Խանաբեկյանի անվան «Բարդիներ» պարային ելույթով: Համերգային ծրագրում ելույթ են ունեցել Լուս Անջելեսի համալսարանի պրոֆեսոր Երգչուհի Սարգսյանը, Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր Սամվել Գալստյանը: Կոմիտասյան երգերի և մյուս հայ երգահանների ստեղծագործությունների կատարումներով հանդես են եկել փառատոնի մյուս մասնակիցները՝ Լիբանանից Շողիկ Թորոսյանը և Ավետիս Մելքոնը, Թուրքիայից՝ Արթուր Բաղդասարյանը, Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի «Մարգարիտներ» ավանդական երգի-պարի անսամբլը, «Ջվարթնոց» քառյակը, Արարաթյան հայրապետական թեմի «Ծաղկազարդ» համախումբը և ուրիշներ:

ՀԱՍՆԱՅՅՎԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ ՂԵՎԱՎԱՐՆԵՐԻՆ ԵՎ ԽՈՐՀՈՒՐԳՆԵՐԻՆ

Հայաստանի սփյուռքի նախարար Գրանուշ Հակոբյանը կոչով դիմել է համահայկական կազմակերպությունների, հայկական կառույցների ղեկավարներին և խորհուրդներին՝ բողոքի ծայն բարձրացնել Դեր Ջոր քաղաքի Ալ Ռաշտին թաղամասում Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին կառուցված Սրբոց Նահատակաց հուշահամալիրի պատմական եկեղեցին պայթեցնելու դեմ: Գրանուշ Հակոբյանի կոչում, մասնավորապես, ասված է.

քի Ալ Ռաշտին թաղամասում Հայոց Ցեղասպանության զոհերի հիշատակին կառուցված Սրբոց Նահատակաց հուշահամալիրի պատմական եկեղեցին: ՀՀ սփյուռքի նախարարությունը

ղովրդի նվիրական սրբավայրի դեմ իրագործված այս սոսկալի վանդալիզմի դեմ բողոքի ծայն բարձրացնել, դիմել իրենց բնակության երկրների իշխանություններին, օտարերկրյա դեսպանություններին, միջազգային կազմակերպություններին, մշակույթի պահպանությանը զբաղվող հեղինակավոր կառույցներին՝ դատապարտելու Հայոց ցեղասպանության ամենը զոհերի հիշատակի, հայ ժողովրդի և բոլոր ազգերի, մարդու և ողջ մարդկային քաղաքակրթության դեմ իրականացված ոճիրը և միջոցներ ձեռք

«Սեպտեմբերի 21-ին ՏԱՀԵԿ ահաբեկչական խմբավորումը պայթեցրել է Սիրիայի Դեր Ջոր քաղա-

քի Ալ Ռաշտին թաղամասում հուշահամալիրի պատմական եկեղեցին: ՀՀ սփյուռքի նախարարությունը

խորին հարգանքով՝ ԳՐԱՆՈՒՇ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

27.09.2014. Սուրբ Գևորգ քաջամարտիկ գորավարի, Սուրբ Աղոկտոսի եւ Սուրբ Ռոմանոս երգեցողի հիշատակության օր

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

մյուս եկեղեցիների, Հայ եկեղեցին ունի նաեւ խաչին նվիրված զուտ ազգային մի տոն, որը հայտնի է Վարազա Սուրբ Խաչ անունով: Այն միշտ տոնում են խաչվերացից երկու շաբաթ հետո, այսինքն՝ սեպտեմբերի 25-ից մինչեւ հոկտեմբերի 1-ը համդիպող կիրակի օրը:

28.09.2014. Վարազա Սուրբ Խաչի տոն

Քրիստոնեական բոլոր եկեղեցիներն ամեն տարի մեծ հանդիսավորությամբ նշում են խաչին նվիրված տոները: Բայց, ի տարբերություն

29.09.2014. Սուրբ Դավիթ Դվնեցու հիշատակության օր

ՆՈՐՈՒՅՑ

ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ` ՀՐԱՉԵՆԻ ԹՈՒՅՆՎՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍԱՐ

Ձեռքի ձեռքերում, պահպանման եւ կրելու համար, Վրաստանում հետախույս պետք է հանձնել քննություն: Նման ընթացակարգ է նախատեսված Վրաստանի խորհրդարանի կողմից «Հրազենի մասին» օրենքում կատարած փոփոխություններում:

Ինչպես հայտարարեց արդարադատության նախարար Թեա Ծուլուկիանին, հրազեն ձեռք բերելու թույլտվության դիմում ներկայացնողները պետք է անցնեն նաեւ հոգեբանական ստուգում: «Բոլոր այն քաղաքացիները, ովքեր ցանկություն ունեն ստանալ հրազենի ձեռքբերման, պահպանման եւ այն կրելու թույլտվություն, պարտավոր են հանձնել զենքի հետ վարվելու տեսական եւ գործնական քննություն: Նրանք անցնելու են նաեւ հոգեբանական

ստուգում, միայն դրանից հետո կընդունվի որոշում թույլտվության հանձնման մասին»,- հայտարարեց Թեա Ծուլուկիանին:

Նշենք, որ խորհրդարանի քննարկմանը ներկայացված օրինանախագիծում ներառված են հրազենի ձեռքբերման, պահպանման եւ կրելու եւս մի քանի խստացված պայմաններ: Մասնավորապես, 3-5 տարվա փոխարեն, ապօրինի հրազեն կրելու պատիժը հասցվել է 4-6 տարվա:

ԹԲԻԼԻՍԻ-ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԵՐԱՎԱՆՔՆՎՈՒՄ Է

Ինչպես տեղեկացրել է «Հարավային Կովկաս» երկաթուղին, վերականգնվում է Երեւանի եւ Թբիլիսիի միջու երկաթուղային հաղորդակցությունը:

Երեւանից Վրաստանի մայրաքաղաք առաջին գնացքաշարը կուղեւորվի հոկտեմբերի 2-ին: Տոմսերի վաճառքն արդեն սկսվել է: Երեւանից գնացքը կուղեւորվի զույգ օրերին, ժամը 21:30-ին, իսկ Թբիլիսիից հաջորդ օրը՝ ժամը 20:20-ին: Գնացքը երկու քաղաքների միջու տարածքը անցնելու է 10 ժամ 20 րոպեում: Տոմսի արժեքը պլացկարտ վագոնի համար կկազմի մոտ 21 դոլար, իսկ ննջարանային վագոնի համար՝ 45 դոլար:

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԹԻՍԸ ԻՋԵՎԱՆՈՒՄ

ԳԱԳԻԿ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ. «ՄԵՐ ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՖԵՂԵՐԱՅԻԱՅԻ ՀԵՏ ԳՈՂԱՅՈՒՅԻՉ Է»

Ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 21-ին Իջևանում, Հայաստանի ավտոմոբիլային սպորտի ֆեդերացիայի եւ «Աղբնալին» էքստրեմալ սպորտաձեւերի ֆեդերացիայի կազմակերպմամբ ու «Կապոյլ Մոտոլ Լոուրեն» ծրագրի հովանու ներքո, անցկացվեց արդեն ավանդական դարձած «Jeep Trophy Sprinter» ավտոճանապարհային մեքենաների Հայաստանի բաց մրցում-առաջնությունը:

Մենք հեռախոսով կապվեցինք Հայաստանի ավտոմոբիլային սպորտի ֆեդերացիայի նախագահ, ծնունդով քրիլիսցի, տեղի նախկին Հոփհ.Թու-մանյանի անվան թիվ 34 դպրոցի շրջանավարտ, «Ապավեն» ընկերության հիմնադիր Գագիկ Աղաջանյանի հետ: - Պարոն Աղաջանյան, մի քանի խոսք՝ Իջևանում անցկացված ավտոմրցաշարի մասին:

Իսկ մրցումների բացարձակ հաղթող դարձան տոչխաբնակ մարզիկներ, 2014 թվականի աշխարհի չեմպիոններ Վյաչեսլավ Ձեյթունյանը եւ Վլադիմիր Պապոյանը, իսկ 2-րդ տեղը զբաղեցրեց Գրիգոր եւ Սոկրատ Գալեյանների հայաստանյան անձնակազմը: Հետագայում Jeep Trophy Sprinter-ը կդառնա ամենամյա:

ցիայի հետ եւ ցանկացած մակարդակի մրցումներում վրաց մարզիկները գրեթե միշտ մասնակցել եւ զբաղեցրել են մրցանակային տեղեր: Բացառություն չկազմեց նաեւ այս մրցաշարը: Բավական է մշել այս մրցաշարին Վրաստանի մասնակիցների պատկառելի թիվը: Վրաց անձնակազմերը թիմային հաշվարկում գրավեցին երրորդ տեղը՝ առաջ թողնելով միայն Ռուսաստանի եւ Հայաստանի թիմերին:

- Իսկ Հայաստանի թիմով Վրաստանում անցկացվելիք մրցումներին մասնակցելու մտադրություն չունե՞ք: - Ոչ միայն մտադիր ենք, այլև նախօրոք ծրագրել ենք: Նշենք, որ մեր մարզիկները Վրաստանում անցկացվելիք մրցաշարերի ցանկալի մասնակիցներն են, եւ մեկ անգամ չէ, որ նրանք իրենց վարպետությամբ ապահովել են մրցանակային տեղեր:

- Հայաստանում արդեն որերորդ անգամ անց է կացվում «Jeep Trophy Sprinter» մրցաշարը: Ի՞նչ կասեիք դրանում վրաստանցի անձնակազմերի մասնակցության մասին: - Նախ մշենք, որ մենք սերտորեն համագործակցում ենք Վրաստանի ավտոմոբիլային սպորտի ֆեդերա-

ցիայի հետ եւ ցանկացած մակարդակի մրցումներում վրաց մարզիկները գրեթե միշտ մասնակցել եւ զբաղեցրել են մրցանակային տեղեր: Բացառություն չկազմեց նաեւ այս մրցաշարը: Բավական է մշել այս մրցաշարին Վրաստանի մասնակիցների պատկառելի թիվը: Վրաց անձնակազմերը թիմային հաշվարկում գրավեցին երրորդ տեղը՝ առաջ թողնելով միայն Ռուսաստանի եւ Հայաստանի թիմերին:

Լուսանկարները՝ ՄԱՆԵ ՔԱՍԱՆՅԱՆԻ

ՇՆՈՐՀԱՎՈՐ 55-ԱՄՅԱԿԴ, ԱՄԱՏՈՒՆԻ
Սեպտեմբերի 25-ին Հայաստանի գործադիր իշխանության ներակայացուցիչները, Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների (գործատուների) միության նախագահությունը ծննդյան 55-րդ տարեդարձի առթիվ ի պատիվ շնորհավորում են Միության խորհրդի ակտիվ անդամ, Նինոծմինդայի շրջանի Օրաջալար գյուղում ծնված եւ մեծացած, ներկայումս Հայաստանում, Երեւանի «Եվրոպրոֆայլ» շինարարական խոշորագույն ընկերության հիմնադիր նախագահ, Հայաստանի շինարարական ոլորտի ամենավարկանիշային ընկերության ղեկավարին, ամեն պահ հարազատ Ջավախեթին մտքում կան լեզվի վրա ունեցող Ամատունի Տոնոյանին, մաղթում քաջամողջություն եւ հաջողություններ:

«Վրաստան» թերթը միանում է Ամատունի Տոնոյանին հասցեագրված բարեմաղթանքներին եւ մաղթում երջանկություն ընտանիքում եւ առաջընթաց գործում:

50x50 grid for a crossword puzzle with numbers 1-50 placed in various cells.

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՍԱՐԻ ԽԱՉԲԱՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ
ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ. 6.Առանց վարանումի, առանց կասկածի: 9.Տարվա եղանակ: 10.Վրացական լարիի մանրը: 11.Դեղ, դարման: 12.Հերոս «Կովկասի գերուհին» ֆիլմում: 14.Ե՛վ Պլատոնին, ե՛ւ Օբաման: 16.Դեղատեսակի, պիոներ, ...: 18. ... Երեւանցի: 20.Խեղճ, թշվառ: 21.Հացաբույսի տեսակ: 25.ՌԴ տարադրամը: 26.Անասունների տունը: 28.Նախադասության գլխավոր անդամ: 29.Առաջին զույգ երկնիչ թիվը: 30.Տեղի մակբայ: 31.Կես լուսինը: 33.Բնավորություն, տեսակ: 34.«Իմ փոքրիկ ..., իմ փոքրիկ ..., կհասնես արդյոք ծովին կապուտակ»: 36.ԱՄՆ նախագահ ... Օբամա: 40.Նիհար, քչակեր (ժող.): 41.Բարոյագուրկ, ոչ բարոյական: 43. ... ու պահանջ: 44.Համաստեղություն: 45.Մեր հայազգի Իսակովը: 46.Նահանգ ԱՄՆ-ում: 47.Հայ մեծ բանաստեղծ: 48.Շաքարախտի դեմ դեղ: ՈՒՂԱՆՅԱՆ. 1.Բարձրաստիճան զինվորական: 2.Ցավոտ, վշտագին: 3.Վիրահայ բանաստեղծ ժողր

Advertisement for VRASTAN with contact information: Խմբագիր՝ ՎԱՆ ԲԱՅԲՈՒԹՅԱՆ, Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի 0105 Գ.Աթոնելի փ. 5 Հեռ. 2990-739, 2990-774 www.vrastan.ge E-mail: vrastan@caucasus.net, Գրանցման վկայական № 4 4 - 1439 «ԿՈԼՈՐ» հրատարակչություն, «BPACTAH» Тбилиси, Грузия <VRASTAN> Georgia, Tbilisi Индекс 66445